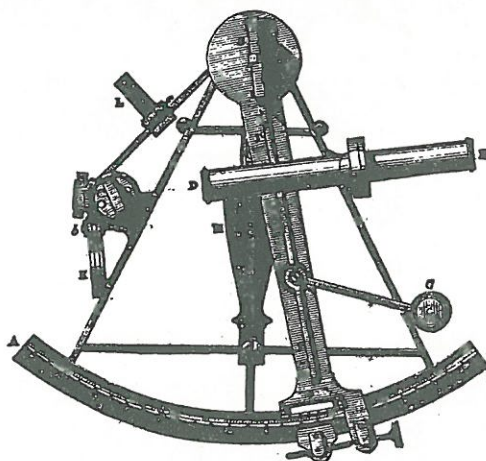

S. M. VAN DER MEER
TREWES
YACHTS

THE GREAT ESCAPE

Trewes 56' Privateer

ESCAPADES

Uitgave:
Watersport Twellegea
Hoofdredactie: Peter Prijs
Samenstelling: Marijke Post
en Peter Prijs.
Vaste medewerkers:
Henk Huisman, Rob Kwekke-
boom en Hans Dijkhuizen.

Redactie-adres:
Twellegea, Uitwellingerga,
telefoon: 05153-372/382.

dec 75

ESCAPADES

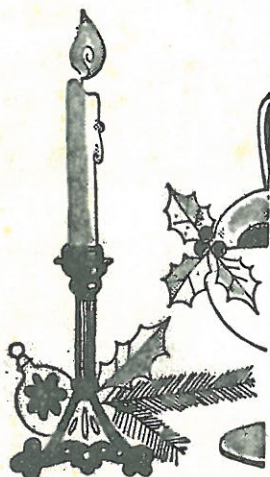
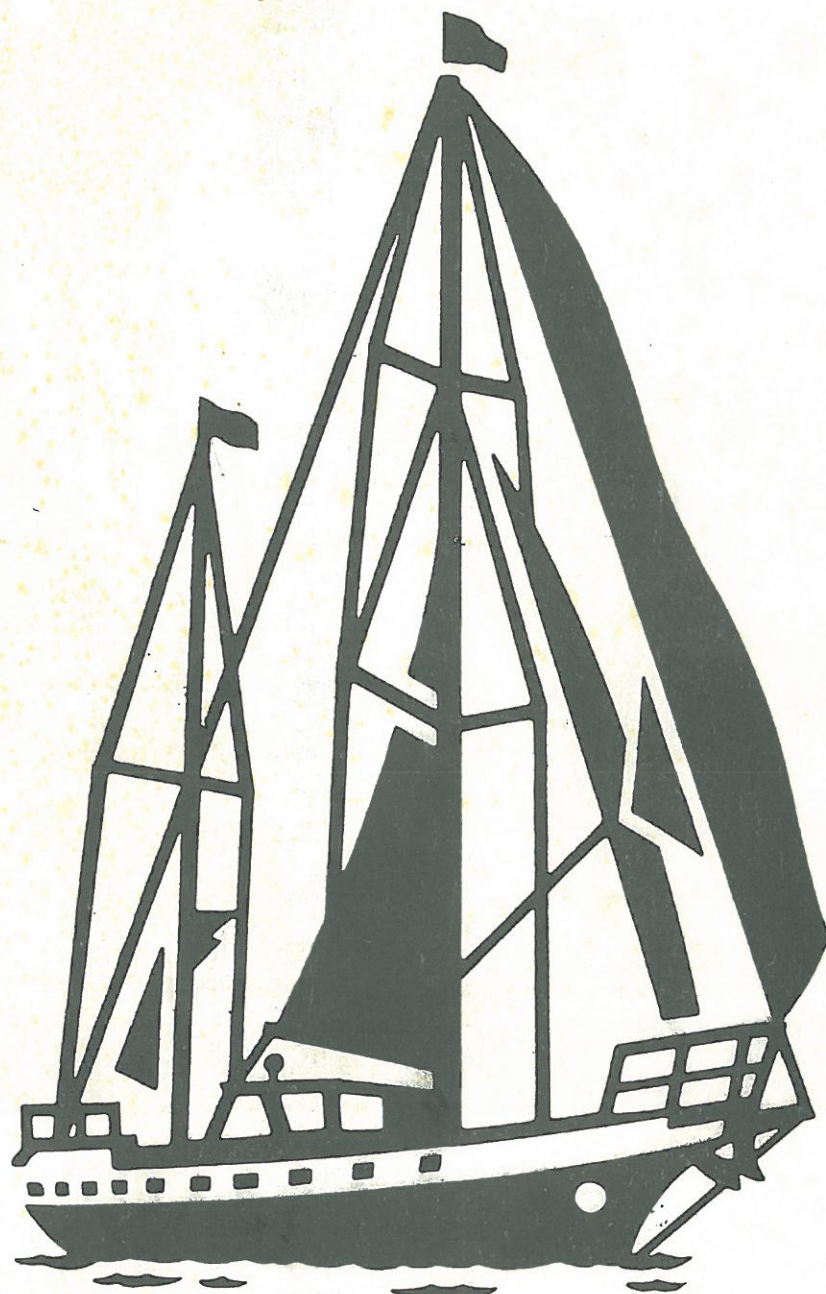
MAGAZINE OVER HET REILEN EN ZEILEN VAN THE GREAT

ESCAPE IN THE FINANCIAL TIMES ROUND THE WORLD

CLIPPER RACE

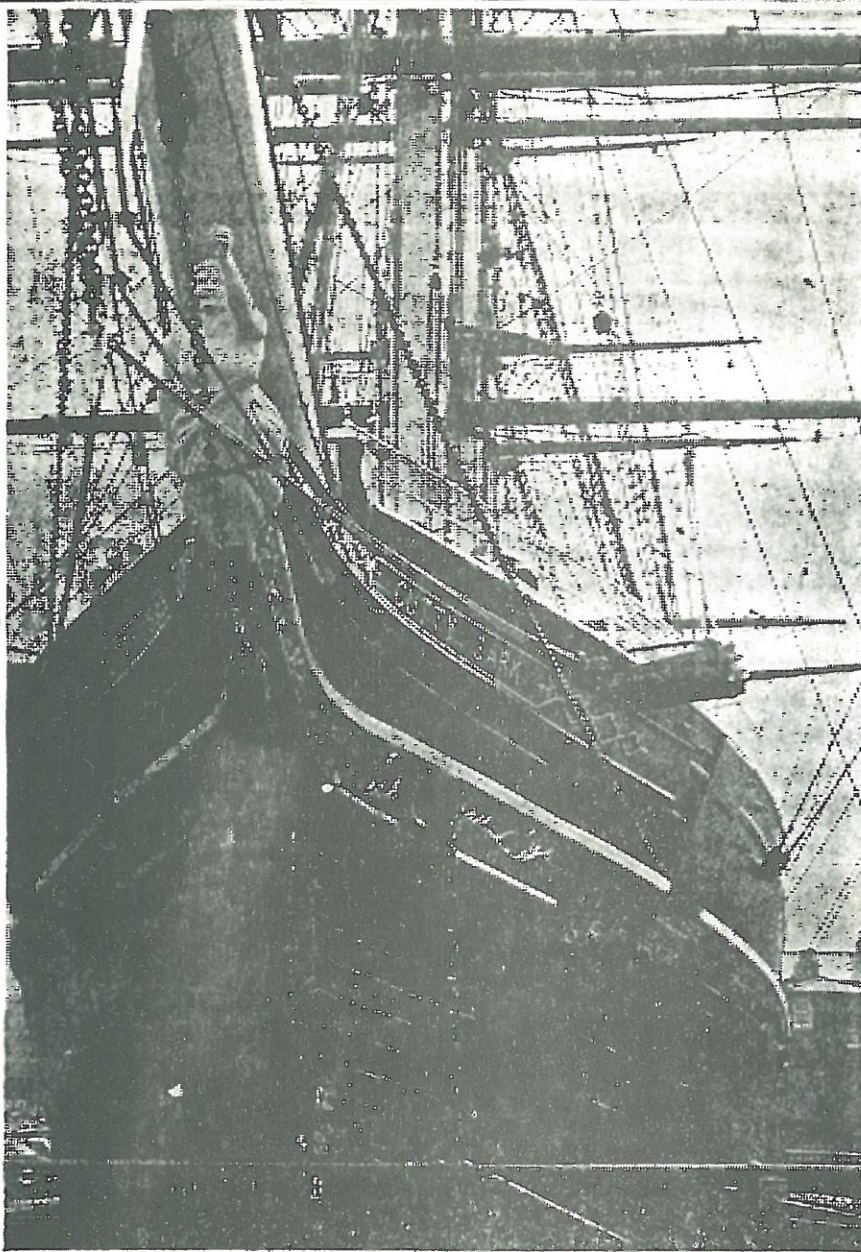
1ste jaargang nr.6

**Jacobus Olie.
Cutty Sark.
Start.**

uitgave: Watersport Twellegea, Uitwellingerga

Friesland; telefoon: 05153-372 / 382

Het fraaie voorschip van de Cutty Sark.

DOOR: HANS DIJKHUIZEN.

CUTTY SARK.

De "CUTTY SARK", een van de beroemdste schepen ooit aan de "Clyde" in Schotland gebouwd. Dit prachtige schip is voor het nageslacht bewaard gebleven en ligt in een vast dok in Greenwich te pronken. De clipper is ingericht als scheepvaart-museum en wanneer je eenmaal benedendeks komt en de geur van getaande zeilen insnuift, dan gaat er een heel andere wereld voor je open.

Deze clipper heeft een vreemde naam en ik ben op zoek gegaan om de herkomst daarvan te vinden en zie.

"Cutty Sark" is het Schotse woord voor "Kort Hemd". De "Cutty Sark" had een metalen windvaan in de vorm van een kort hemd, vandaar.

De "Cutty Sark" werd te water gelaten te Dumbarton op 23 november 1869. Het schip werd gebouwd met een speciaal doel en wel om sneller te kunnen zeilen dan enig ander schip en om ladingen tarwe uit China naar Londen te brengen.

Toen alles gereed was voor de eerste reis in 1870, had ze reeds een grote rivaal in een ander Schots schip, de "THERMOPYLAE" uit Aberdeen. Dit schip was twee jaar eerder gebouwd dan de "Cutty Sark" en op de eerste reis vestigde het reeds

drie records n.l. in 62 dagen van Lizard Point (Engels Kanaal) naar Melbourne in 28 dagen van Melbourne naar Shanghai en in 91 dagen van Shanghai terug naar Engeland. Vechtend tegen hevige regens op de Indische Oceaan.

Welhaast vanaf het begin van haar bestaan had de "Cutty Sark" moeilijkheden met het tuig, de masten en te weinig wind. Toch maakte het schip de eerste reis van Londen naar Shanghai in 104 dagen, een heel goede tijd.

Terug naar de titel van dit verhaal. Door een samenloop van omstandigheden waren "Thermopylae" en de "Cutty Sark" tegelijkertijd bezig thee te laden in Shanghai. Dit feit bracht natuurlijk een "Clipper Race" met zich mee. Het was een van de opwindendste races in de geschiedenis van het zeilschip!! De beide schepen vertrokken bijna gelijktijdig uit Shanghai. In Hong Kong (850 mijl van Shanghai) lagen ze gelijk. Toen verloor de "Cutty Sark" een aantal zeilen en het roer werd door de hoge zee weggeslagen. Een noodroer werd in elkaar gezet, ook dat raakte onklaar en werd weer gerepareerd. Ondanks al deze tegenslagen maakte het schip de reis naar Londen in 119 dagen. Maar de "Thermopylae" had het klaargespeeld in 115 dagen. Een clipper-race was teneinde. Toch werd de "Cutty Sark" met groot gejuich ontvangen toen ze Londen binnenzeilde met haar unieke "mastversiering" fier in de wind. Het Korte Hemd ofwel de "Cutty Sark" werd zo het symbool van een schip.

Vervolg: Cutty Sark.

Maar de dagen van de zeilschepen waren reeds geteld ten tijde van deze clipper race. Zij moesten het afleggen tegen de oprukkende technologie van stoomboten. De "Cutty Sark" had zelfs haar windvaan verloren.

Toen het schip in 1957 werd ingericht tot museum werden er over de gehele wereld onderzoeken gedaan naar relikwieën, afkomstig van het schip en vele werden inderdaad gevonden, echter geen spoor van de windvaan. Tegen het eind van 1960 vernam men dat het voorwerp voorkwam op een veiling in Londen. Een telefonisch bod van 25 pond werd gedaan en het mysterie van de ver-

dwijning werd opgelost. In 1916 voer de "Cutty Sark" onder Portugese vlag en werd ernstig beschadigd aan de zuid-west kust van Afrika, de haven van Kaapstad binnengesleept. De toenmalige kapitein verkocht daar de windvaan aan een verzamelaar van voorwerpen van zeilschepen en deze hield de windvaan 44 jaar in zijn bezit. Tot zijn collectie na zijn dood werd verkocht. De beroemde windvaan werd in 1961 weer bevestigd aan de mast van de "Cutty Sark".

Navigatie.cursus TWELLEGEA.

De navigatiecursus start op dinsdag 6 en donderdag 8 januari 1976 om 19.00 uur in de navigatiekamer van "TWELLEGEA". De Heer. Huisman zelf zal U de kunst van het navigeren bijbrengen. De beginnerscursus duurt 7 avonden en wel eenmaal per week, tot 22.30 uur. Direct daaraanvolgend begint de gevorderdencursus. Deze cursus duurt 5 avonden, zelfde tijden als beginners. De kosten van de beginnerscursus zijn Fl.160,- p.p. en van de gevorderden Fl.130,- p.p. Mocht U meer inlichtingen wensen, bel dan "TWELLEGEA".

INGEZONDEN

ingezonden brieven kunnen door de redactie worden ingekort.

Geachte Redactie :

Wanneer komt er nu eens iets op de t.v. over de finish in Sidney? Ik dacht dat het in de actualiteiten rubriek "Hier en Nu" van de N.C.R.V. zou komen.

Koosje v. Druten.
Nijmegen.

Wij ook. Red.

Geachte Redactie :

Wij volgen nauwgezet de verichtingen van The Great Escape. Wij wensen hen een prettige kerst en een goed 1976 toe.

Roel en Anne de Roo
Utrecht.

Geachte Redactie :

Bij deze wil ik The Great Escape en Twellegea feliciteren met de behouden aankomst in Sidney. Schipper Huisman vind ik geweldig. Ik hoop dat Dirk Nauta het er net zo goed afbrengt.

Klaas v.d. Steen.
Sliedrecht.

Dat hopen wij ook. Red.

Geachte Redactie :

Wilt U in een volgend nummer van "Escapades" iets meer vertellen over de "Tall Ship Race 76" naar New York. Ik ben er zeer in geïnteresseerd.

Joke de Rooij.
Goes.

Zullen wij zeker doen.
Red.

Geachte Redactie :

Hoe zit het nu met de abonnees op Escapades. Zijn er al genoeg. Ik zou niet graag willen dat het blad verdwijnt.

Rita de Zeeuw
Tilburg

Heeft U uw bonnetje al ingestuurd? Red.

JACOBUS OLIE.

De vrijgekomen plaatsen a/b van "THE GREAT ESCAPE" kunnen door andere belangstellenden (kosten Fl.3500, plus vliegticket) worden ingenomen.

Naar aanleiding van bovenstaand bericht in het Algemeen Dagblad van 4 dec. j.l. kregen wij o.a. een telefoontje van Heer Olie uit Waddinxveen. "Mijn zoon wil graag mee, het geld is aanwezig en hij kan onmiddellijk vertrekken. Hij is 18 jaar oud".

Met de mededeling dat hij, zodra er meer zekerheid is omtrent het afstappen van een van de bemanningsleden, een bericht krijgt wordt het gesprek beëindigt.

Op woensdag 17 dec. bereikt ons een telexbericht, dat Jacobus Olie zich maar in Sydney moetervoegen en graag vóór de start. Na een driftig getelefoneer met Waddinxveen, de Quantas, de Australische Ambassade en Orient Travel kan Jacobus, z'n roepnaam is Sjaak, nog diezelfde avond in het vliegtuig stappen. Woensdagavond, om 19.15 uur ontmoet "Twellegea" en de hoofdredactie van "ESCAPADES" Sjaak, vergezeld van zijn ouders, op Schiphol. Hij is een vriendelijke blonde goedlachse jongen. Geboren te Waddinxveen op 18 maart 1957. Na zes jaar lagere school, 4 jaar Technische school en 2 jaar

mashinistenschool is hij op zoek naar een baantje. Hij wil graag varen. Vanaf zijn 12de jaar is hij bij het "Zeekadettenkorps" te Gouda. Daar wordt de jongens van alles bijgebracht. Roeien, zeilen, splitsen, seinen met vlaggen en morse, er is een complete zend-en ontvangstinstallatie voor amateurs. Ook wordt de jongens bijgebracht hun meerdere te respecteren. Hij is de jongste uit een gezin van 9 kinderen, maar beslist niet verwend. Hij heeft een vriendelijk karakter, spontaan en gewillig. Hij danst graag met meisjes, houdt van een feestje maar niet van alcohol en sigaretten.

Onder het genot van een kopje koffie in de vertrekhal van Schiphol komt er al snel een gesprek op gang. Er wordt van alles gevraagd. Ben je niet nerveus, vind je het niet eng 3 maanden bij mensen die je nu nog niet kent enz. Het antwoord van Sjaak is dat hij alleen zenuwachtig was toen hij 's middags naar huis reed en zag dat de benzinemeter van de auto op nul stond. Hij vindt het een geweldig avontuur. Zijn ouders staan er volkomen achter.

Om 19.45 uur wordt het tijd dat Sjaak naar de balie gaat om in te chequen. Een kus voor z'n moeder en een hand voor pa en mij en Sjaak is verdwenen. Bij de passcontrole steekt hij nog even zijn hand op, als groet. Zijn moeder pikt heimelijk een traan weg. "Nou dan moesten wij nu ook maar vertrekken", broemt z'n vader. "Laat U wel even weten of hij goed is aangekomen in Sydney, dat zouden we erg op prijs stellen".

Met die belofte en een "tot ziens" nemen we afscheid van Heer en Mevr. Olie. Van deze kant wensen wij Sjaak sterkte en een behouden vaart aan boord van "THE GREAT ESCAPE".

START.

Via de telex van Fa. Zandbergen te Hoogeveen ontvingen wij zondagmorgen 21 december om 08.21 uur het volgende bericht van H. Huisman uit Sidney.

Rust in Sidney, de schepen zijn vertrokken. Grandioos gezicht vanuit één der mooiste baaien ter wereld. Temperatuur 26 graden Celsius. Hele Hollandse gemeenschap op de been met cadeaux en goede wensen. Ik zelf was op het startschip vol generaals en andere hoge pieten. The Great Escape iets te laat aan de startlijn. Verder goede start, moesten de baai uitkruisen met 2 slagen. 1e buiten baai Great Britain, met nieuwe zeilen, is favoriet en een geweldig schip. Anaconda (Australische deelnemer, red.) grootste schip maar nieuw en niet genoeg getraind. Wij zijn moe van alle parties, ongelooflijk. Bemanning goed, schip weer up to date.

2e buiten baai, Anaconda, 3e Kriter II, 4e en 5e kort bij elkaar CS & RB Busnelli en The Great Escape (CS & RB Busnellie mocht eerst niet starten omdat radio en reddingsmiddelen niet goedgekeurd waren, is nu wel het geval en start dus wel.) Geschenk van Nederlandse gemeenschap, een schip, met masten van grote Champagne flessen en gevuld met boeken, was hele ceremonie aan boord, erg goed.

Ik kom nu snel naar "Twellegea", goede moed, van hieruit de groeten aan alle Escapades lezers.

H. Huisman

Leeuwarder Courant: 17-12-75.

NIEUWE SCHIPPER VAN THE GREAT ESCAPE:

Liever een dag te laat in Engeland dan de mast er af

SYDNEY — „Op zee moet je niet bang zijn, maar wel voorzichtig.” Dit zegt Dirk Nauta uit Oppenhuizen, de 32-jarige zeilende zeeman, die het commando zal voeren op The Great Escape uit Uitwellingerga gedurende het tweede en zware deel van de Financial Times Clipper Race rond de wereld. Dat tweede en laatste deel bestaat uit een zeiltocht non-stop over de haast onmetelijke Stille Oceaan, door de beruchte stormgebieden van Kaap Hoorn en tenslotte over de Atlantische Oceaan, die zich op sommige breedten ook geducht kan roeren. Op 21 december gooien Dirk Nauta en de zijnen te Sydney

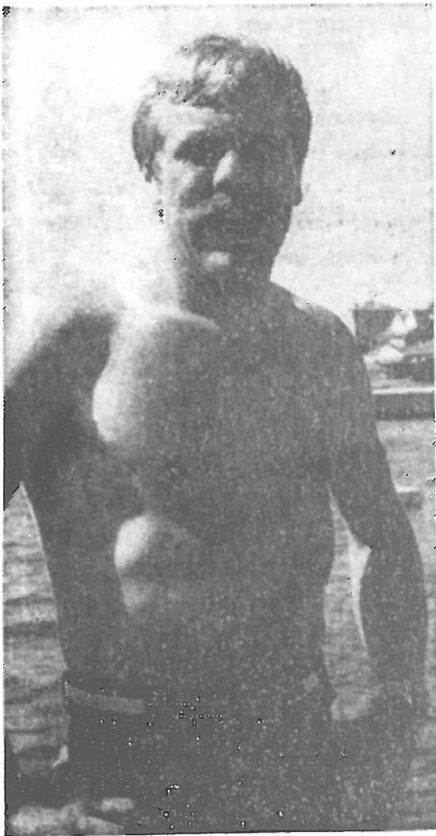
in Australië de trossen van het jacht los en hopen dan binnen honderd dagen weer voet aan land te zetten in Dover in Engeland.

Al sinds vier december is schipper Dirk Nauta in Sydney. Bij een temperatuurtje van dertig graden of meer zwoegt hij dagelijks samen met andere bemanningsleden om het schip klaar te maken voor de grote reis naar huis. Zijn blote body glanst van het zweet terwijl hij zware pakken met allerlei spullen naar de steiger brengt, waaraan The Great Escape, wat gehavend door de slag op de oceanen, ligt gemeerd. Maar Dirk gaat allesbehalve gebukt onder de hitte. „Hwat is't hjir noflik net?“, zegt hij een paar keer. „Mar 't is gjin waer om sa hurd to wurkjen“.

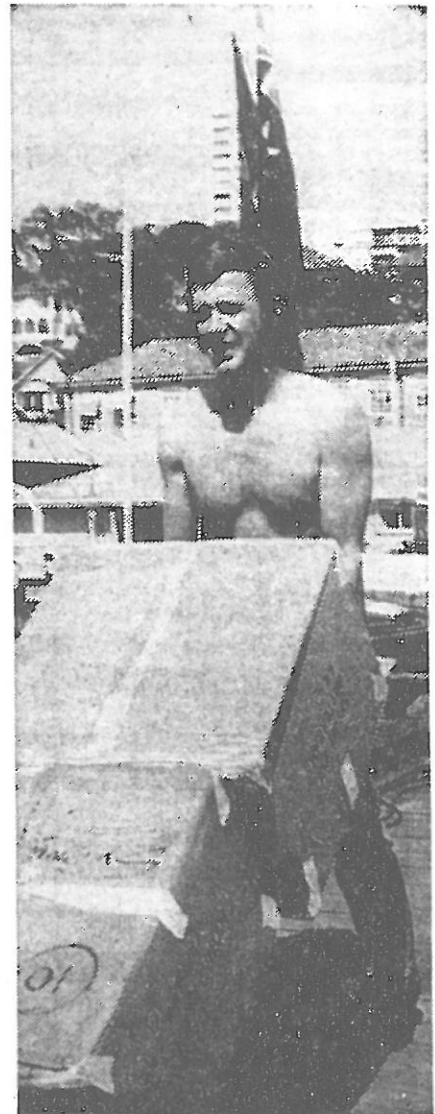
Honderd procent

Dat laatste doet de schipper echter met alle plezier. Hij heeft er zin aan, zo vertelt hij, de grote reis te beginnen. Hij wil het schip voor honderd procent in orde hebben en is niet van plan iets aan het toeval over te laten. Per slot van rekening gaat het niet om een tochtje over het IJsselmeer of zelfs de Noordzee. Het zal weken en weken aaneen zeilen zijn, voornamelijk door gebieden, waar vrijwel nooit een schip wordt gezien. Bovendien zal de route erg zuidelijk zijn, vlak langs de grens van het ijsbergen-gebied. En zoals gezegd moet de beruchte Kaap Hoorn worden gerond.

Schipper Nauta — getrouwd en vader van een paar kinderen — geeft toe, dat hij meer dan eens heeft gedacht: waar begin ik eigenlijk aan. „Ik haw dit faek yn my om gean litten“, zegt hij. „Maar de uitdaging is aanvaard en ik wil niet meer terug. Toch had ik even, toen ik hier in Sydney uit het vliegtuig stapte, het gevoel van: en nou is er geen weg terug meer mogelijk. Maar dat heb ik allemaal onder ogen gezien en ik weet, dat het erg zwaar kan worden. Je kunt met je schip plat gegooid worden door de golven en je kunt je masten verspelen. Dan zul je moeten proberen om met behulp van de spinnakerbomen een noodtuig aan te brengen. En dan moet je maar zien of je in de richting van de Chileense kust wilt drijven“, aldus de schipper van The Great Escape.

Het nieuwe bemanningslid Rob Kwekkeboom: ik wil weten wat ik waard ben.

De nieuwe schipper Dirk Nauta aan het zwoegen in Sydney.

„Ik zal proberen zo te varen dat het normale tuig er op blijft staan. Want als dat verloren gaat is het niet best natuurlijk. Daarom ga ik tijdig zeil minderen. Ik ben liever een dag te laat in Engeland dan de mast er af. Aan de andere kant: we willen er toch ook uit halen wat er in zit. Eigenlijk moeten we binnen honderd dagen in Londen zijn. Op de reis naar Sydney is dat niet gehaald. Als wij op de weg terug binnen die periode blijven ben ik al dik tevreden. Maar nogmaals gezegd: risico's gaan we niet nemen. Dat zou trouwens ook niet verantwoord zijn ten opzichte van de bemanning.”

ESCAPADES

allerlei:

AANKOMST HEER HUISMAN op SCHIPHOL.

Op dinsdag 30 december a.s. om 11.55 uur arriveert Heer Huisman met zijn ega op Schiphol. Na een korte persconferentie in de perskamer, zal hij familie vrienden en belangstellenden ontmoeten in het Restaurant van Schiphol.

Vanaf 17.00 uur is "TWELLEGEA" klaar om hem te ontvangen. De bar is feestelijk versierd en de flessen zijn goed gevuld. Een pan echte Hollandse bonensoep staat gereed om genuttigd te worden; waarbij lekkere broodjes altijd smaken. Een bandje verzorgt de muziek. Mocht U in de buurt zijn van Schiphol of "TWELLEGEA", U bent van harte welkom.

TALL SHIPS RACE 1976 naar NEW YORK met de "NORSEMAN".

Vertrek van "TWELLEGEA" op 27 april. Verzamelen van alle schepen in Plymouth waar op 2 mei het startschot zal vallen voor de eerste race naar Tenerife op het eiland Gran Canaria. Tweede race start op 23 mei in Tenerife en deze gaat dwars over de Atlantische oceaan naar Bermuda. Afstand is ongeveer 2530 zeemeilen. Van Bermuda naar Newport en van Newport, in parade, naar New York. De U.S.A. viert in die tijd haar 200 jarig bestaan. Er is van alles te doen en te zien. Het belooft een geweldig evenement te worden. Mocht U meer inlichtingen hierover wensen; bel dan met "TWELLEGEA". Er zijn nog verschillende plaatsen vrij. Aan iedere race kan afzonderlijk deelgenomen worden.

Met "TWELLEGEA" schepen naar FINISH te Dover.

Omstreeks Pasen 1976 wordt "THE GREAT ESCAPE" in Dover verwacht. "TWELLEGEA" zal met een of meerdere schepen naar de finish varen om "THE GREAT ESCAPE" te verwelkomen. Heeft U belangstelling hiervoor, U weet het, bel "TWELLEGEA".

"ESCAPADES" wenst al haar lezers een prettige Kerst toe en een goed 1976. Zij zal U in het nieuwe jaar jaar blijven informeren over de verrichtingen van "THE GREAT ESCAPE", nu reeds begonnen aan de lange en zware tocht van Sydney naar London. Ook wensen wij Schipper Dirk Nauta en zijn bemanning een goede Kerst en een voorspoedig 76 toe.

"ESCAPADES" blijft, als U dat wilt.

Heeft U nog geen abonneert op "ESCAPADES", vul dan nevenstaande bon in en stuur deze op.

KNIP UIT

KNIP UIT

KNIP UIT

KNIP UIT

JA!

ESCAPADES

Maand: 0

Kwartaal: 0

BLIJFT

IK GEEF MIJ OP ALS ABONNEE
VAN ESCAPADES. DE KOSTEN
HIERAAN VERBONDEN, MAAK IK
ZO SPOEDIG MOGELIJK AAN U
OVER.

Deze bon sturen aan: administratie ESCAPADES
Watersport Twellegea, Uitwellingerga (Friesland)

KNIP UIT

KNIP UIT

KNIP UIT

Nervosa Friesch Dagblad. 15-12-75.

een tafereel aan boord van de The Great Escape. Op de derde foto links krijgt schipper Huisman van Julia Steele (Financial Times) een enorme fles champagne voor het diner dat direct na aankomst de bemanning wachtte.

OPVARENDEN VERTELLEN HUN ERVARING: Bemanning van The Great Escape had het moeilijk

(Van een onzer redacteurs)

SYDNEY — De bemanning van The Great Escape uit Uitwellingerga — twee vrouwen en elf mannen — heeft het op de ruim honderd dagen durende zeiltocht van Londen naar Sydney moeilijker gehad dan aanvankelijk bleek. Toen het jacht woensdagavond laat in de Rushcutters Bay de trossen vastmaakte was in de opwindig van dat ogenblik vrijwel iedereen opgetogen. Men hoorde zeggen, dat het geweldig was geweest en dat er geen of nauwelijks angst had bestaan voor het geweld van de stormen. Verhalen over de meer dan huizenhoge golven werden overdreven genoemd en ook werd gezegd, dat men het aan boord prima met elkaar had kunnen vinden. De waarheid luidt echter toch wat anders. Dat blijkt als men met de schipper en bemanningsleden praat nu zij al een paar dagen in Sydney zijn en de opgewondenheid en de ontroering van de aankomst al wat is weggeëbd. Uit die gesprekken komt naar voren, dat sommigen wel degelijk angst hebben gehad, dat de wekenlange eenzaamheid op de zenuwen ging werken en dat de stemming aan boord ook niet was om over naar huis te schrijven zo-gezegd.

Er zijn onderlinge ruzietjes geweest, ook over kleinigheden als de suiker in de thee of over een tandenborstel, die niet meteen na het gebruik werd opgeborgen. Maar er was gedurende een groot deel van de reis ook enigszins sprake van een conflict-sfeer tussen schipper Hendrik Huisman enerzijds en de bemanning anderzijds. Een van de bemanningsleden formuleerde het zo: de schipper is opgetreden als een kapitein van een vroegere windjammer met alle voordelen, maar ook met alle nadelen van dien. Zo'n optreden, zo werd gezegd, past niet meer in deze tijd en zeker niet op een jacht, waarvan de bemanningsleden in feite gasten zijn.

Dat alles was uiteraard niet bevorderlijk voor de goede sfeer aan boord. Gelukkig kon men het onderling goed met elkaar vinden.

The Great Escape na ruim honderd dagen in rustiger water: de prachtige haven van Sydney. Aan de zaling van de bezaansmast wappert de Friese vlag.

Leeuwarder

Courant.

15-12-75.

Apathisch

Het optreden van de schipper kan ook in een ander licht worden geplaatst, zoals sommige bemanningsleden deden. Zij vertelden, dat het nu eenmaal nodig was om met harde hand te regeren. Een goeierd zou er naar hun mening niets van terecht gebracht hebben. Het was gewoon een eis om de mensen pittig aan te pakken. Schipper Huisman is zelf die mening ook toegedaan. Ik moest hard zijn, zo vertelt hij nu zijn schip rustig ligt te dobberen in de zónovergoten haven van Sydney.

Over het verantwoordelijkheidsbesef en het doorzettingsvermogen van de schipper bestaat er bij de bemanning geen verschil van mening. Hij is zich steeds, zo blijkt uit de verhalen, volledig van zijn verantwoordelijkheid bewust geweest. Gedurende de gehele reis van iets meer dan honderd dagen heeft hij nooit meer dan één of hoogstens twee uur aaneen geslapen. Hij is in al die tijd niet uit de kleren geweest en was altijd present als dat maar nodig was. Hij is een voortreffelijk zee-man, zo werd gezegd, en hij heeft ons dank zij zijn deskundigheid en doorzettingsvermogen tot hier gebracht. Wat dat betreft alle lof. Hij is een zee-man van voren tot achteren, aldus een van de bemanningsleden.

De aanvankelijke opmerkingen van sommige bemanningsleden, dat niemand bang was geweest, blijken ook niet helemaal waar te zijn. Om te beginnen heeft schipper Huisman zelf veel zorgen gehad. Het was voornamelijk de speling in het roer, die hem die ellende bezorgde. Al spoedig na het begin van de reis ontstond er ruimte in de bus aan de kiel, waarin het roer draaft. Bij elke golf ging er een dreun door het schip en dat werd steeds erger. Ik heb soms propfen watten in mijn oren gestopt, aldus de schipper, om dat lawaai niet meer te horen. Als die bevestiging was gebroken was er waarschijnlijk een ramp gebeurd. Dan zou het roerblad zijn steun kwijt zijn geweest en een soort hefboom hebben gevormd. Het roer zou dan beslist dwars door de romp van het schip heen zijn geslagen. En dan was er geen red ding meer mogelijk geweest, zeker niet toen het schip zich in de zuidelijke Indische Oceaan bevond, duizenden mijlen van de vaste wal en in een gebied, waarin nooit een schip komt.

Uiteraard hebben ook de andere bemanningsleden zich zorgen gemaakt over het defecte roer. Men zat zich al vaak af te vragen wat men zou doen als het roer het inderdaad zou begeven. De beste suggestie was nog om een noodroer te maken met behulp van de spinnakerbomen. Maar als het maar even zou zijn gaan waaien — en dat deed het daar meer dan genoeg — zou zo'n constructie toch zijn weggevaagd. Kortom de mensen van The Great Escape hebben geluk gehad, dat de roer-

constructie het tot Sydney heeft gehouden.

De hevige stormen, die herhaaldelijk over het scheepje gierden, zijn de opvarenden ook niet in de koude kleren gaan zitten. De krachten waren zo groot, dat het mastbeslag van een van de voorstagen het begaf en dat er een scheur in het voordek ontstond. Het geluid van de wind en de brekende golven was vaak angstaanjagend. Als je in zo'n storm zit, aldus schipper Huisman, dan weet je onmiddellijk wie de baas is. Dan voel je je heel klein.

waren ze meekwilt van het schuin. Met een man of tien achter elkaar kwamen ze op je afrollen. En dan moest je maar zorgen, dat je je schip op de goede koers hield. Als je die mensters dwars in had gekregen waren er rare dingen gebeurd. Vaak „suriden" we van die hoge golven af. Dan liep het schip meer dan twaalf mijl, de hoogste stand op onze log.

Afgezien van de angst en de zorgen waren er andere dingen aan boord, die het leven op The Great Escape niet bepaald behaaglijk maakten. Verschillende weken aaneen was vrijwel alles nat en koud. Kleren wilden niet meer drogen en zelfs de slaapzakken voelden tenslotte klam aan. Dit plus de voortdurende bedreiging door de stormen vroegen een groot incasseringsvermogen van de bemanning.

De 27-jarige Bart-Jan van Cronenburg uit Zoeterwoude zei, dat je er soms wel genoege van had. Hij vond het idee om door een storm te worden overvallen nog erger dan de stormen zelf. Als je er in zat moest je werken, maar zodra dat geweld weer wat was afgezaakt wist je dat er de volgende dag of eerder al weer een storm zou opsteken. Hij zei, dat hij meer dan eens in een natte kooi had geslapen. Aan de natte kleren was hij op het laatste gewend geraakt. Heel erg in de rats gezeten had Bart-Jan, zoals hij zei, echter niet. Hij had vertrouwen in het schip gehad. Natuurlijk zijn er aan zo'n reis risico's verbonden. Maar die loop je op het Leidseplein ook, aldus dit bemanningslid.

De 35-jarige Freek Faber uit Harlingen wil ook besst wat over zijn ervaringen vertellen. Hij is goed gemust als altijd en vertelt eerst, dat hij in Sydney reeds een bad genomen heeft. 's Morgens viel hij in de haven en trachtte er als de weerlicht — zulks met het oog op de haaien — weer uit te komen. Ik had een pilsje op, verklaart de Harlinger ter verduidelijking.

Hij geeft toe, dat hij aan boord vaak lorst heeft gehad en dat het voor hem erg moeilijk was, dat zelfs het water werd gerantsoeneerd. Ik ben wel eens zwak geweest van de dorst en dan had je wel eens een bui van: waar doe je het voor. Koud en nat heb ik het ook gehad. Mijn kleren droeg ik lange tijd nat. Gelegenheid om te drogen was er niet. En ik heb verrekt koude voeten gehad. Verder was alles vochtig. Het water droop gewoon van het plafond af.

Freek Faber vertelt ook nog zijn avontuur met de spinnaker. Doordat bij het binnenhalen van dat grote zeil iemand achterop de schoot losgooide werd ik als met een katapult van dek geschoten, zo zei hij. Maar gelukkig droeg ik mijn veiligheids gordel. Anders was ik weg geweest. Nu had men mij binnen enkele ogenblikken weer aan boord. Freek Faber is ondanks de ontberingen bestlist van plan de tweede etappe ook mee te varen, evenals de meeste andere bemanningsleden trouwens. Want naast narigheid gaf de reis ook weer voldoening. En men stelt er natuurlijk een eer in om de rond-de-wereld-reis tot een goed einde te brengen.

Goede prestatie

De 41-jarige Sjerp Noorda uit Rotterdam, die eens door een grote golf op een lier werd gekwakt en daarbij verschillende ribben kneusde, vertelt onder meer, dat de laatste week hem ontzettend zwaar is gevallen. Maar ook hij is van plan de tweede etappe aan boord te zijn.

De 31-jarige Jan Carree uit Edam, waarvan het nog niet helemaal zeker is dat hij het tweede deel van de reis aan boord zal zijn, vindt dat de gehele bemanning een goede prestatie heeft geleverd. Iedereen had zijn wachten en dat betekende, dat je nooit meer dan vier uur achter elkaar kon slapen. Vaak gebeurde het dan ook nog, dat je als je geen wacht had werd gepord omdat je hulp aan dek nodig was. Iedereen was altijd paraat en dat noem ik nogal wat onder die omstandigheden.

Hij vertelde ook, dat de stormen voor verschillende bemanningsleden erg spannend waren geweest. Wat krijg je dan respect voor de natuurkrachten. Als je tijdens die stormen aan het roer stond drukte de verantwoordelijkheid voor de andere mensen zwaar. Die moest je dan soms naar voren sturen om wat aan de zeilen te doen. Een verkeerde manoeuvre en die mensen waren van het dek gesleurd. Ook had Jan Carree zich ernstige zorgen over het roer gemaakt en over het feit, dat een katrol van het stuurgerei begon te piepen omdat een smeernippel het niet meer deed. Een groot probleem vormde verder het kompas, dat erg traag ging werken. Het kwam niet snel genoeg terug en dat betekende, dat er moeilijk op te sturen viel. Om je koers te houden, kon je beter de windrichtingmeter gebruiken.

Land geroken

Een van de mooiste ogenblikken van de reis was voor hem geweest toen hij in de straat tussen Tasmanië en Australië na zoveel weken zee plotseling het land rook. Ik heb wel een half uur aan dek staan snuiven, aldus Jan Carree. De twee vrouwen aan boord hebben zich kranig gedragen, zo blijkt uit de verhalen. De tengere 27-jarige verpleegster José Detmers uit Zoeterwoude vertelt zelf, dat de reis haar is meegevallen. Ze was echter wel bang geweest, vooral als ze aan het roer moest staan. Dit schip is eigenlijk te groot voor mij en toen de spinnakerboom brak terwijl ik aan het rad stond heeft me dat wel wat gedaan. De 41-jarige lerares Elly Donker uit Zeist zegt de reis schitterend te hebben gevonden. Ik ben nooit zeeziek geweest en ik mag geloof ik nu wel zeggen, dat ik dat niet word ook.

Over het algemeen vinden de bemanningsleden de reis trouwens een grote belevenis, die zij niet graag hadden willen missen. Problemen wat het voedsel betreft zijn er niet geweest. Er was voldoende eten aan boord en de verscheidenheid was goed. Voor verschillende problemen werd een oplossing gevonden en wat het roer betreft had men zeker veel geluk. In elk geval mag men zeggen, dat de bemanning van The Great Escape een grote sportieve prestatie heeft geleverd. Dat is in Sydney ook de mening van de opvarenden van de andere schepen van de race, die stuk voor stuk getrainde bemanningen hebben. Het is geweldig, wat dit groepje mensen met over het algemeen weinig zeezeilervaring heeft gepresteerd, aldus een van de rivalen. En daarmee zal zonder twijfel iedereen instemmen, die in Sydney de bemanningsleden heeft gesproken en van hun beproevingen aan boord van het hulkje in de vaak zo onvoorstelbare woeste oceanen heeft gehoord.

Verhaal: Levensverhaal Conard 15 12-75

escapades

LAATSTE NIEUWS

"THE GREAT ESCAPE", dinsdag 23 dec. 1975.
12.00 GMT.

Onze positie is op het ogenblik 37.30
zuid en 153.15 oost.

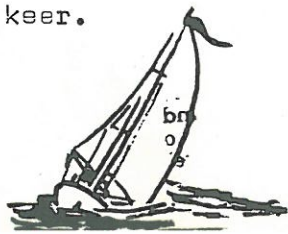
De eerste 1½ dag hebben we weinig
wind gehad. Het is erg warm. Veel ge-
zeild hebben we nog niet, het was meer
drijven. Op dit moment varen we met de
spinnaker op. Geweldig zo'n gloednieuw
zeil. Het kraakt nog van nieuwigheid.
We voelen ons allemaal opperbest. De
feestelijkheden in Sydney zitten nog vers
in ons geheugen. We kunnen er weken op
teren. We hebben het in Sydney bijzonder
naar de zin gehad. Eten, drinken en
feestvieren en daartussendoor hebben we
"THE GREAT ESCAPE" weer race-klaar
gemaakt. Het schip is dan ook prima in
orde.

Nou
ja, we hebben echt wel hard gewerkt om
alles weer in orde te krijgen. De nieuwe-
lingen, met name Rob, Sjoerd en Sjaak
weren zich prima tussen al die oude
rotten. De stemming is goed.
We hebben ook al enige malen contact
gehad met de andere schepen. Deze zijn
echter al weer ver vooruit.
We hopen met een dag of 4 à 5 in de
buurt van de zuidpunt van Nieuw Zee-
land te zijn.

Overmorgen is het Kerstmis. Elly heeft
een recept voor een heerlijke Kerststol
al klaar liggen. Rob zal een lekker
maal in elkaar draaien. Geloof me maar
dat deze dagen ons niet ongemerkt voor-
bij zullen gaan. We willen schipper
Huisman nog een prettige verjaardag
toewensen op woensdag 24 dec. En een
goede Kerst. Ook wensen wij alle
"ESCAPADES" lezers prettige Kerstdagen
toe en een goed begin.

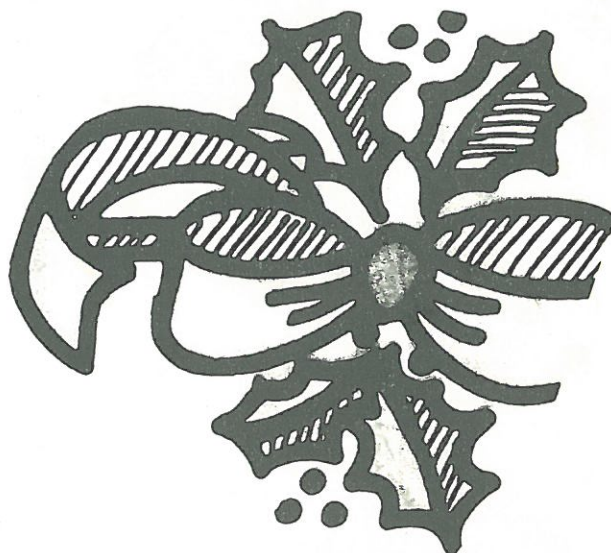
Verder hebben we van deze kant geen
byzonderheden meer. De groeten voor
familie, vrienden en kennissen van de
hele bemanning van "THE GREAT ESCAPE".

Tot de volgende keer.

door

Dirk Nauta

The record voyage of the clipper ship Patriarch from Gravesend to Sydney in 69 days

GREAT BRITAIN II
 22-12-75.10.00 uur GMT.
 37.06 zuid
 151.52 oost.

BUSNELLI
 22-12-75. 06.25 uur GMT.
 36.30 zuid.
 153.00 oost.

THE GREAT ESCAPE
 23-12-75. 03.00 uur GMT.
 37.10 zuid.
 152.55 oost.

Van KRITER en ANACONDA geen positie.
 Lagen vlak bij GREAT BRITAIN II.

